

Lerums
kommun

VERKSAMHETSPLAN 2024 KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Verksamhetsplan fastställd vid sammanträde 2024-01-24 dnr KFN23.72

Planen uppdaterad efter beslut om internkontrollplan 2024-02-28 dnr KFN23.66

LERUM.SE

Verksamhetsplanens syfte

Verksamhetsplanerna bygger på den av kommunfullmäktige årligen beslutade drift- och investeringsbudget för nästkommande år och med plan för de två följande åren. I budgeten anges nämndernas inriktningar för mandatperioden och deras prioriteringar för kommande budgetår.

Varje nämnd ska utifrån gällande reglemente samt inriktningar och prioriteringar i budget fastställa verksamhetsplaner för 2024. Arbetet ska präglas av helhetssyn och med utgångspunkt för hela mandatperioden. Utgångspunkten i budgeten är ledordet ansvar med satsningar inom välfärd, trygghet, ekonomi och näringsliv.

Agenda 2030

Lerums kommun använder Agenda 2030 som språk, verktyg och ramverk för prioritering i budget och verksamhetsplan. I all styrning av kommunens verksamheter ska perspektiv och strategi anpassas i förhållande till de globala målen i Agenda 2030. Utvecklingen i kommunen ska vara hållbar och ske med beaktande av målen tolkade till Lerums kommuns lokala förutsättningar och ambition. Kommunstyrelsen och övriga nämnder har ett grundläggande ansvar för att bidra till budgetens övergripande inriktning och koppla det till uppdrag och utvecklingsbehov.

Mål och indikatorer inom Agenda 2030 konkretiseras till relevant nämnd och verksamhetsplan genom koppling till utvalda nyckeltal som är baserade på respektive nämnds grunduppdrag.

Uppföljning

Kommunfullmäktige beslutar om budget och flerårsplan i november månad. Utifrån kommunfullmäktiges beslut ska styrelse och nämnder fördela budgetram inom sin verksamhet, arbeta utifrån kommunfullmäktiges inriktning och prioriterade inriktningar, grunduppdrag samt styrdokument. Nämndernas beslut om verksamhetsplan ska anmälas till kommunfullmäktige för information.

De politiska inriktningarna och driftsekonomin följs upp första tertialet (april), delårsrapport (augusti) och verksamhetsberättelse och årsbokslut (december). Utöver det görs månadsrapporter med fokus på ekonomi vid två tillfällen under året (februari och oktober). Månadsrapporterna och tertialrapporten rapporteras till kommunstyrelsen. Delårsrapporten och årsredovisningen rapporteras till kommunfullmäktige.

Uppföljningen ska vara fokuserad på uppnådda resultat och förflyttningar framför genomförda aktiviteter. Vid befarat underskott ska beslut om åtgärder fattas med syfte att inte överskrida de ekonomiska ramarna.

Uppföljning av Agenda 2030 sker i delårsrapport och årsredovisning på helhetsnivå där kommunens samlade förflyttning mäts i kommun- och regionsdatabasen Kolada. Jämförelse sker dels med kommunens egen utveckling, dels med andra kommuner. Helhetssyn är viktigast varför kommunens samlade förflyttning och utveckling är överordnad och styrande framför de enskilda nämndernas förflyttning.

God ekonomisk hushållning och därtill kopplade mål följs upp i tertial- och delårsrapport samt i årsredovisningen.

Uppföljning av kommunens internkontroll samt uppföljning av privata utförare sker inom ramen för verksamhetsplanerna från och med 2024.

Kultur- och fritidsnämndens grunduppdrag och framgångsfaktorer

Grunduppdrag

Grunduppdraget ger en sammanfattande beskrivning av den verksamhet som nämnder och styrelse ska bedriva med utgångspunkt från reglemente, lagar, förordningar och föreskrifter. Utöver det gör kommunen egna vägval och prioriteringar i kommunens budget.

Varje nämnd och styrelse har ansvar att bedriva en effektiv och kvalitativ verksamhet med utgångspunkt i sitt grunduppdrag. I uppdraget ingår att arbeta med systematisk kvalitetssäkring och vidareutveckling.

Inom kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde ingår folkbibliotek, öppen ungdomsverksamhet, kulturskola och att förvalta och utveckla kommunens fritids- och friluftsanläggningar. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar också för föreningsstöd till fritids- och kulturföreningar liksom ekonomiskt stöd till studieförbund. Nämnden ansvarar också för kommunens kulturverksamhet, konst och konstnärlig utsmyckning.

Nämnden ska även verka för bevarande, vård och lämplig användning av byggnader, anläggningar och miljöer av kulturhistoriskt eller estetiskt värde samt främja lokalhistorisk forskning och hembygdsvårdande verksamhet.

Framgångsfaktorer för att fullfölja grunduppdraget

Medskapande och inflytande från barn och unga

Verksamheten arbetar idag aktivt med medskapande och inflytande. Att fortsatt utveckla det arbetet är en framgångsfaktor för att säkerställa att utbud och aktiviteter stärker kommuninvånarens upplevelse av en meningsfull fritid och återspeglar invånarens behov och intressen.

Mötesplatser

Fysiska och digitala mötesplatser, anläggningar och lokaler för såväl kultur som fritid, främjar grunduppdraget om en meningsfull fritid och att det ska vara lätt att utöva och ta del av kultur. Under mandatperioden kommer mötesplatser för unga inom ramen för den öppna ungdomsverksamheten ha ett särskilt fokus liksom att skapa fler lokaler och anläggningar för idrott och kultur.

Digital tillgänglighet och strategisk kommunikation

I syfte att nå ut till så många som möjligt oavsett förmåga och bakgrund är kommunikation och digital tillgänglighet en viktig framgångsfaktor. Hur vi sprider information om utbud och möjligheter är något förvaltningen aktivt arbetar med i syfte att fullfölja grunduppdraget.

Uppsökande verksamhet

Att arbeta med flera olika former av uppsökande verksamhet men även vid behov kunna erbjuda det oväntade, är strategier som ska öka inspirationen och sprida kunskap om de möjligheter som erbjuds kommuninvånare. Målsättningen är att fler kan ta del av kommunens verksamhet.

Agenda 2030-mål av relevans för kultur- och fritidsnämnden

Målen i Agenda 2030 är integrerade och odelbara. De hänger ihop och mål ska, så långt som möjligt, nås utan bekostnad av något annat. Lerums kommun arbetar med samtliga globala mål och nämnden bidrar på olika sätt till måluppfyllelse enligt en prioritering där primär påverkan är mål som verksamheten arbetar med i det dagliga arbetet, sekundär påverkan är mål som i hög grad är relevanta i verksamheten och övrig påverkan är mål som påverkas av nämndens arbete och utveckling.

De globala målen i Agenda 2030 är i olika grad relevanta och vägledande för kultur- och fritidsnämnden. Verksamhetsområdet har ett tydligt uppdrag kring förebyggande och främjande insatser för ett hållbart samhälle med individer som innehar en god hälsa vilket motiverar arbete i linje med Mål 3 hälsa och välbefinnande.

Utbildningsinsatser inom kulturskola och bibliotekens uppdrag kring kunskapsförmedling, kompensatoriska insatser och det demokratiska uppdraget samt kulturens bidrag till hållbar utveckling är relevanta målbeskrivningar för Mål 4 god utbildning för alla.

Kopplat till Mål 11 hållbara städer och samhällen har nämnden också ett ansvar för att skydda natur- och kulturarv samt att skapa säkra och inkluderande grönområden för alla.

Nämnden berörs också sekundärt av jämställdhetsmålet Mål 5 i Agenda 2030 och Mål 16 gällande fredliga och inkluderande samhällen där föreningsutveckling, ungas inflytande och bibliotekens uppdrag är konkreta exempel. Även Mål 10 och 17 påverkas av verksamheten inom nämndens område genom ett aktivt främjande arbete för social, ekonomisk och politisk inkludering och genom att uppmuntra effektiva partnerskap mellan olika verksamheter, organisationer och civilsamhället.

Indikatorer

Indikatorerna visar utvecklingen på en övergripande nivå och utgår i första hand från grunduppdrag och framgångsfaktorer, men även nyckeltal i kommun- och regiondatabasen Kolada som visar kommunernas genomförande av Agenda 2030 har beaktats. I samband med uppföljning av verksamhetsplanen ges en fördjupad analys kring resultatet och verksamhetens måluppfyllelse.

Indikatorer	2021	2022	2023	Prognos 2024 (ökande/minskande/ bibehållen nivå)
Totalt antal fysiska biblioteksbesök, per invånare	3,0	4,2	¹	Ökande
Totalt antal besökare kulturarrangemang, vuxen	1 600	2 580		Ökande
Totalt antal besökare kulturarrangemang, barn ²	2 680 ³	1 100		Ökande
Fritidsföreningar antalet aktivitetstillfällen 7 - 20 år. ⁴	294 426	320 911	355 899	Ökande
Öppen ungdomsverksamhet besök per vecka. ⁵	245	292	316	Ökande
Antal unika elever i Kulturskolan 6 - 20 år	*	1 378	1 415	Ökande

*med anledning av byte av verksamhetssystem finns inte motsvarande siffra för 2021.

¹ Uppgifter för 2023 publiceras av SCB senare delen av februari 2024.

² Eget mått både avseende vuxna och barn.

³ Inklusive digital filmvisning.

⁴ Avser redovisade uppgifter för läsår - hösttermin och vårtermin.

⁵ Genomsnittligt besök per vecka.

Prioriterade inriktningar 2024 och plan för genomförande

Nedan följer kultur- och fritidsnämndens prioriterade inriktningar för 2024 enligt Budget 2024 med plan för 2025 och 2026 samt plan för genomförande av inriktningarna.

- Utveckla nya och genomför större anpassningar enligt fastställd lokalförsörjningsplan och investeringsbudget i samråd med samhällsbyggnadsnämnden utifrån dialog med föreningslivet som genomfördes 2023.

Plan för genomförande:

Nämndens lokalbehovsplan överlämnas till kommunstyrelsen som ansvarar för lokalförsörjningsplan och prioritering. Mindre identifierade behov som kan hanteras inom nämndens budget ska verkställas under året.

- Utifrån identifierade behov, ta fram en hall- och anläggningsstrategi, inklusive hallfördelningsstrategi.

Plan för genomförande:

En strategi för hall- och anläggningar ska tas fram som reglerar behov, prioriteringar och utveckling av hallar och anläggningar inom kommunen. Strategin ska också fastslå när och om det är möjligt för kommunen att ge ekonomiskt stöd till en förening för att bygga och äga en hall eller anläggning.

En uppdaterad hallfördelningsstrategi ska tas fram.

- Öka fritidsgårdarnas behovsanpassning både innehållsmässigt och lokaliseringmässigt eventuellt i samverkan med föreningslivet.

Plan för genomförande:

Utifrån beslut i kultur- och fritidsnämnden ska en plan för ökad behovsanpassning avseende innehåll och lokalisering för den öppna ungdomsverksamheten fastställas.

- Möjliggör för en etablering av fritidsgård för motorintresserade ungdomar.

Plan för genomförande:

Förslag på hur verksamhet riktad till motorintresserade ungdomar möjliggörs kommer att tas upp i planen för ökad behovsanpassning för öppen ungdomsverksamhet i kommunen.

- Säkerställa utbyggnaden, underhållet och exponeringen av befintliga samt nya ridvägar och vandringsleder.

Plan för genomförande:

Regelbunden tillsyn och underhåll av befintliga ridvägar och vandringsleder hanteras genom samarbete med Västkuststiftelsen, skötselavtal med föreningar och genom upphandlad entreprenör. En långsiktig plan för fortsatt utbyggnad av ridvägar tas fram tillsammans med ridvägsfrämjandet. En översyn av exponering och strategisk kommunikation kring kommunens utbud av leder och ridvägar genomförs.

- Vidta nödvändiga åtgärder för att möjliggöra att kommunen medverkar vid större idrotts- och kulturarrangemang som exempelvis Gothia Cup och Barnlek.

Plan för genomförande:

Aktiv dialog förs med större organisationer som erbjuder arrangemang/cuper för att efterhöra intresse och förutsättningar.

- Inför fysisk aktivitet på recept eller liknande program för barn och unga i Lerums kommun.

Plan för genomförande:

Utifrån beslut i kultur- och fritidsnämnden och den av kommunstyrelsen fastställda verksamhetsplanen för folkhälsa ska kommunen utveckla en koordinerande roll mellan regionens barn- och ungdomsmottagning, olika delar inom den kommunala verksamheten och föreningslivet i syfte att inspirera barn och unga med behov till ökad fysisk aktivitet. Utökad finansiering ska utredas i samarbete med Västra Götalandsregionen.

- Stärka äldres möjligheter till fler sociala kontakter och meningsfulla aktiviteter.

Plan för genomförande:

Kommunen ska tillsammans med föreningslivet och kommunens egna verksamheter se över möjligheten att tydligare exponera information om kommunens idrotts- och kulturutbud till kommunens äldre invånare.

Kultur- och fritidsnämnden ska ta del av stöd - omsorgsnämndens utredning, utifrån samma prioriterade inriktning, för det fall någon förändring av nuvarande aktiviteter mot målgruppen ska genomföras.

- Stimulera föreningar att möjliggöra för funktionsnedsatta att delta i verksamheten.

Plan för genomförande:

Genom nära samarbetet med Parasportförbundet Västra Götaland och Västra Götalandsregionen ska kompetensen stärkas och möjligheterna inom kommunens föreningsliv öka.

Insatser för att öka möjligheten för fler funktionsnedsatta att delta i verksamheten ska särskilt beaktas vid ansökan av investerings- och utvecklingsstöd från kultur- och fritidsföreningar.

- Säkerställa att biblioteken är bemannade under de tider då människor som regel vistas i lokalerna.

Plan för genomförande:

Analys av bemanning, besöksfrekvens och efterfrågade tjänster ska genomföras för att ta fram underlag för en optimal bemanning.

Om inget annat anges sker uppföljning av de prioriterade inriktningarna i kommunens ordinarie ekonomi- och verksamhetsuppföljning.

Inriktningar för mandatperioden

Nedan följer kultur- och fritidsnämndens inriktningar för mandatperioden enligt Budget 2024 med plan för 2025 och 2026.

I Lerums kommun finns ett rikt föreningsliv inom både kultur och fritid. För att kunna maximera nyttan i användningen av kommunens kultur- och fritidslokaler, samt anläggningar ska kommunen genomföra anpassningar med syfte att göra dem mer ändamålsenliga för den typen av verksamhet som bedrivs. I kommunen finns ett behov av nya lokaler och anläggningar för kultur- och fritidsverksamhet. Kommunen behöver utifrån de identifierade behoven, ta fram en strategi i syfte att tydliggöra hur kommande behov av hallar och anläggningar ska realiseras. Strategin ska även tydliggöra vilka principer för ägandeförhållande som ska gälla för hallar och anläggningar för kultur- och fritidsverksamhet.

För att kommunens fritidsgårdar ska fortsätta vara en attraktiv mötesplats för barn och ungdomar, är det viktigt att fritidsgårdarna är behovsanpassade och återspeglar målgruppens behov och intressen. Kommunens fritidsgårdar kommer därför ha olika nischade inriktningar baserat på målgruppen och lokaliseras på olika platser i vår kommun. Beredningen för kultur, fritid och folkhälsa har identifierat ett behov av en fritidsgård för motorintresserade ungdomar, vilket kommunen nu tar de första stegen för att realisera. Exempel på nischade inriktningar för andra fritidsgårdar i kommunen kan exempelvis vara teater, musik, fotboll eller innebandy. Kommunen ska föra dialog med föreningslivet kring formerna och eventuell samverkan kring de nischade fritidsgårdarna.

I investeringsbudgeten återfinns flertalet investeringar för framtida kultur- och fritidslokaler och anläggningar. Det arbetet hanteras av samhällsbyggnadsnämnden, där arbetet sker i tät och kontinuerlig dialog med kultur- och fritidsnämnden.

Större idrott- och kulturarrangemang ska kunna hållas i Lerums kommun, kommunen behöver säkerställa att nödvändiga åtgärder tas för att möjliggöra det.

Kommunen ska underlätta för målgrupper i behov av fysiska och sociala aktiviteter. För att uppmuntra till ökad rörelse för barn och unga i behov av fysisk aktivitet, ska kommunen införa fysisk aktivitet på recept eller liknande program. Kommunen ska även arbeta aktivt med att stärka äldres möjligheter till meningsfulla aktiviteter som inkluderar rörelse och/eller fler sociala kontakter. Kommunen ska också underlätta för föreningar att möjliggöra för funktionsnedsatta att delta i verksamheten, både inom kultur och fritid.

Öppettider och personalplanering ska anpassas för att säkerställa att biblioteken är bemannade under de tider då flest personer vistas i lokalerna och på så sätt kunna erbjuda service till dem som behöver hjälp med bland annat digital hantering.

Nämndens interna kontroll

Nämnden har ansvar för den interna kontrollen inom respektive ansvarsområde vilket innebär att försäkra sig om att:

- Verksamheten bedrivs i enlighet med mål, riktlinjer och föreskrifter.
- Den interna kontrollen är tillräcklig, samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.
- En internkontrollplan baserad på nämndens riskanalys beslutas årligen, vilken gäller kommande budgetår.
- Den interna kontrollen följs upp årligen.
- Allvarliga brister i den interna kontrollen rapporteras omedelbart till kommunstyrelsen.

Kultur- och fritidsnämnden beslutade 2024-02-28 om internkontrollplan med följande risker.

Riskområde	Risk	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Kompetensförsörjning	Risk för brister i kvalitet på grund av svårighet att rekrytera medarbetare med rätt kompetens	Följa och delta i förvaltningens övergripande kompetensförsörjningsplan Kompetensutvecklingsinsatser för fritidsledare.	Delår och Helår
Lokal-försörjning	Risk att verksamhet inte kan erbjudas, beslut inte kan verkställas eller trångboddhet på grund av brist på lokaler	Revidera verksamhetens lokalbehovsplan och följa förvaltningens samlade arbete med lokalförsörjningsplan och färdplan.	Helår
Säkerhet	Risk för att personal utsätts för hot och /eller våld i samband med sitt yrkesutövande	Egenkontroll av följsamhet till riktlinje mot hot och våld Föreslagen kontroll till samtliga nämnder	Delår och helår
Välfärdsbrott	Risk för välfärdsbrott till följd av bristande kontroll och uppföljning	Stickprovskontroll av följsamhet till rutin för utbetalning av ekonomiskt stöd till föreningar och studieförbund. Föreslagen kontroll till samtliga nämnder	Delår och helår
Säkerhet	Risk att obehöriga kommer in i kommunens lokaler och agerar hotfullt eller får tillgång till obehörig information	Kontrollmetod redovisas i tertialuppföljning 1	Helår

Säkerhet	Risk för vandalisering och förstörelse på anläggningar och lokaler	Kontrollmetod redovisas i tertialuppföljning 1	Helår
----------	--	--	-------

Planering och uppföljning av privata utförare

Kommunfullmäktige har antagit ett program för uppföljning och insyn av verksamheter som utförs av privata utförare, men där kommunen är huvudman. Programmet innehåller mål och riktlinjer för verksamheterna och anger hur dessa samt övriga föreskrifter inom området ska följas upp. Programmet beskriver även hur allmänhetens insyn ska tillgodoses.

Programmet omfattar upphandlade tjänster eller verksamheter som anses vara av stor betydelse för kommuninvånare och som utgör en kontinuerlig verksamhet inom nämndens verksamhetsområde, alternativt att tjänsterna utnyttjas återkommande med regelbundenhet.

Inom kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde omfattas följande verksamhet av programmet:

- Avtal för skötsel av fritidsanläggningar

Kultur- och fritidsnämnden har med programmet som grund utarbetat en planering som visar hur nämnden tänker bedriva arbetet med uppföljning av privata utförare under året (se bilaga 1).

Ekonomiska förutsättningar

Kultur- och fritidsnämndens nettobudget stärks med totalt 4,7 miljoner kronor år 2024.

- Ökade priser och löner: 2,3 miljoner kronor.
- Riktade resurser 2024, allmän ramförstärkning: 2,0 miljoner kronor.
- Justering mellan nämnder, för politisk organisation: 0,4 miljoner kronor.

Produktionsområden 2024

Kultur- och fritidsnämnden konkretiserar kommunfullmäktiges beslut om resurstilldelning genom att sammanställa bruttobudget per produktionsområde. Ett produktionsområde samlar flera verksamheter i verksamhetsområden. Syftet är att underlätta och möjliggöra en effektiv styrning och uppföljning av ekonomi. Inom kultur- och fritidsnämnden samlas totalt fem produktionsområden.

Kultur- och fritidsnämnd		Brutto kostnad 2023		Brutto intäkt 2024	Brutto kostnad 2024	Budgeterat resultat 2024

	Brutto intäkt 2023		Budgeterat resultat 2023			
Ledning och internservice	0,0	-1,2	-1,2	0,0	-1,2	-1,2
Fritidsenheten	3,1	-41,8	-38,6	3,1	-43,3	-40,2
Kulturskolan	2,4	-17,2	-14,8	2,8	-18,6	-15,8
Kultur- och Biblioteksenheten	1,3	-26,2	-24,8	1,0	-27,5	-26,5
Politisk organisation	0,0	-0,7	-0,7	0,0	-1,1	-1,1
Totalt	6,9	-87,0	-80,2	6,9	-91,8	-84,9

varav nämndinterna intäkter 1,0

Produktionsområdesbeskrivning:

Ledning och internservice

Gemensam verksamhet till exempel ledning och administrationsfrågor.

Fritidsenhet

Fritidsverksamhet inklusive stöd till fritidsföreningar, fritidsanläggningar, friluftsliv och öppen ungdomsverksamhet.

Kulturskolan

Kulturskolans verksamhet.

Kultur-och biblioteksenheten

Allmän kulturverksamhet, konst, folkbibliotek samt stöd till kulturföreningar och studieförbund.

Politisk organisation

Kultur-och fritidsnämndens arvoden och omkostnader.